

Vedtak i Transportklagenemnda - Kollektivreiser

Sammendrag

Krav om at aldersbegrensning for studentbilletter fjernes,
at ilagt gebyr frafalles og at klager får en unnskyldning.

Dato

07.06.2023

Saksnummer

2023-00301

Tjenesteytere

Vy

Ruter

Klager har i det vesentlige anført

Klager ble ilagt gebyr på toget den 23. januar 2023.

Klager anfører at han ble utsatt for diskriminering under reise med kollektiv transport i Oslo. Klager anfører at i henhold til likestillings- og diskrimineringsloven er aldersdiskriminasjon forbudt.

Klager anfører at Ruter ikke tillater fulltidsstudenter å kjøpe studentbillett dersom de er over 30 år. Klager anfører at han er 36 år.

Klager anfører at den Vy-ansatte som kontrollerte billetten hans den dagen, ydmyket ham ved å si at han ikke oppfyller vilkårene for studentbillett lenger, siden han er over 30 år, til tross for at han er fulltidsstudent. Klager anfører at dette er en regel som er fastsatt av Ruter, så den Vy-ansatte fulgte kun regelen.

Klager anfører at han spurte den ansatte om han kunne forklare logikken bak aldersbegrensningen, men vedkommende kunne ikke det. Klager anfører at han er overbevist om at denne aldersbegrensningen som er fastsatt av Ruter er diskriminerende.

Til Ruters og Vys tilsvaret anfører klager at dette kun er byråkratiske svar basert på en etablert regel, og at kjernen i argumentasjonen hans er at denne regelen i seg selv er klart diskriminerende. Klager anfører at selskapene ikke nevner ordene diskriminering eller aldersdiskriminering. Klager anfører at kommentarene fra selskapene enten ble AI-generert eller er skrevet av noen som ikke har forstått klagens natur. Klager anfører

at regelen som fastsatt av Ruter, og som Vy forholdt seg til, er diskriminerende overfor studenter som er mer enn 30 år gamle. Klager anfører at aldersdiskriminering i henhold til norsk rett er en form for diskriminering.

Klager krever at Ruter fjerner aldersbegrensningen for studenter, at gebyret frafalles og at den Vy-ansatte gir ham en unnskyldning.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Ruter har i det vesentlige anført følgende:

Ruter viser til sitt tidligere svar til klager, der det er oppgitt at billettprisene bestemmes av Ruter på vegne av Ruters to eiere, Viken Fylkeskommune og Oslo kommune.

Dagens regler for studentbilletter gjenspeiler graden av statlig subsidiering. Nasjonale ordninger som gir 50 % rabatt gjelder for barn, honnørreisende og personell i obligatorisk militærtjeneste (enkeltbilletter).

Studentrabatten settes også av staten (40 %), men i dette tilfellet har den enkelte kommunen i tillegg muligheten til å gi ytterligere rabatt dersom dette ønskes.

Med andre ord vil en utvidelse av den gjeldende ordningen for studenter kreve økte midler.

Ytterligere informasjon om ordningen er å finne på Samferdselsdepartementets nettside.

Dersom man har kjøpt en billett som man ikke oppfyller kravene for, kan man søke om refusjon i henhold til reglene for refusjon: <https://ruter.no/en/getting-help/refunds/>

Vy har i det vesentlige anført følgende:

Den 23. januar ble billettkontroll utført etter avgang fra Sandvika på toget fra Drammen mot Dal. Det neste stoppet var Lysaker. Vy vet ikke fra hvilken stasjon klager reiste, men kontrollørene møtte på ham i en vogn merket med «kun gyldig billett», og han kunne ikke fremvise gyldig billett.

Passasjeren må kjøpe billett før ombordstigning i ubetjente vogner, noe som er oppgitt i punkt 3 i Vys reisevilkår: «Digitale/elektroniske billetter skal være aktivert før du går på toget.» Ruter har lignende vilkår for bruk av Ruter-appen.

Det er tydelig merket både på utsiden og innsiden av vognene at man må ha gyldig billett.

Fra Sandvika til Lysaker må man ha billett for sone 2V og sone 1. Toget forlot Sandvika stasjon kl. 17.45. En billett for sone 2V ble kjøpt via Ruters app kl. 17.49, etter avgang og under kontrollen.

Vy ønsker å poengtere at fremviste billetter under kontrollen var studentbilletter som gjelder for studenter opptil 30 år, slik at klager, som er 36 år, ikke oppfyller kravene for rabatten. Som følge av både at vilkårene for studentrabatt ikke var oppfylt og at billetten fra Sandvika ble kjøpt for sent, ble klager rettmessig ilagt gebyr i henhold til Vys reisevilkår punkt 4A: «Hvis du ikke kan vise gyldig billett i en kontroll, må du betale et gebyr fastsatt av Samferdselsdepartementet.»

Billettene ble solgt av Ruter, i henhold til deres vilkår. Når man kjøper en rabattert billett, er det passasjerens ansvar sjekke at man oppfyller vilkårene for rabatten.

Vy kan ikke se at det er grunn til å frafalle gebyret.

Nemnda bemerker

Klager har fremsatt krav om Ruter fjerner aldersbegrensningen for studenter, at ilagt gebyret frafalles, og at kontrolløren gir ham en unnskyldning.

Nemnda tar først for seg den delen av klagen som gjelder selve gebyrileggelsen.

Klager ble ilagt gebyr på toget den 23. januar 2023 som følge av manglende gyldig billett.

Det fremgår av Vys transportvilkår punkt 4 A at passasjerer som ved kontroll ikke kan vise gyldig billett, vil bli ilagt et gebyr. Bestemmelsen er objektiv, og gebyr kan således ilegges selv om passasjerer ikke har opptrådt klanderverdig. Videre fremgår det av transportvilkårenes punkt 3 at digitale/elektroniske billetter skal være aktivert før man går på toget.

Klager ble påtruffet i ubetjent vogn etter avgang fra Sandvika, der neste stopp var Lysaker. Klager har selv oppgitt at han hadde studentbillett, selv om han ikke oppfylte vilkårene for dette, og Vy har i tillegg forklart at den nødvendige tilleggsbilletten for reisen fra Sandvika ble kjøpt etter avgang. Klager hadde således ikke gyldig billett, og vilkårene for å ilegge gebyr var dermed til stede.

Klager har blant annet anført at han mener det er aldersdiskriminerende at Ruter har en aldersgrense på 30 år for studentbilletter. Klager har anført at dette er i strid med loven. Nemnda viser herunder til likestillings- og diskrimineringsloven § 9 (3): «Aldersgrenser som følger av lov eller forskrift, og fordelaktige priser på grunn av alder, er ikke i strid med forbudet i § 6.»

Nemnda bemerker at den reisende selv har ansvar for å sette seg inn i reglene som gjelder for de ulike typene billetter og rabatter. Det er videre den reisendes ansvar å

sørge for å ha gyldig billett for hele reisen. Nemnda kan ikke se at argumentet om at vilkåret for en rabatt er diskriminerende, endrer dette. Nemnda bemerker at klager gikk inn i ubetjent vogn, som bare gjelder for passasjerer som har gyldig billett.

Nemnda bemerker at klagere påberoper forskjellige årsaker til at de ikke har kjøpt gyldig billett. Nemnda bemerker at gebyrreglene er objektive og gebyr ilegges uavhengig av om vedkommende hadde ment å ikke kjøpe billett eller ikke. Det føres en streng praksis, da det påberopes ulike grunner til at man ikke har billett.

Nemnda kan etter dette ikke anbefale medhold i klagers krav i forbindelse med illeggelsen av gebyret.

Hva gjelder klagers krav om at Ruter fjerner aldersbegrensningen for studentrabatt som følge av at dette er aldersdiskriminerende, bemerker nemnda at dette er utenfor Transportklagenemndas kompetanse. Denne delen av klagen avvises derfor, jf. transportklagenemndeforskriften § 6-2. Nemnda bemerker at klager kan forsøke å kontakte Diskrimineringsnemnda i forbindelse med dette kravet.

Vedtak

Transportklagenemnda kan ikke anbefale at klager gis medhold.

Nemndas representanter

Steinar Backe (leder)

Camilla Asker (Flytoget)

Kristin Aarre (SJ)

Paal Bjønness (Forbrukerrådet)

Pernille Svendsen Opland (Forbrukerrådet)